

Antwoordnota Natuurverbinding Hoorneboeg.

Het Goois Natuurreservaat heeft tijdens de presentatiefase van het project Natuurverbinding Hoorneboeg een reactiemogelijkheid gegeven. Hierdoor kon iedereen die zich betrokken voelt bij het project een reactie geven. Uit de reacties blijkt dat er veel zorgen en vragen zijn over het plan voor de Natuurverbinding Hoorneboeg. De vragen en opmerkingen hebben betrekking op:

1. De communicatie en het betrekken van de omgeving
2. Natuur en landschap, waaronder de inhoud van het plan, nut, noodzaak, onderbouwing, schaal, tempo en resultaten
3. Milieueffecten, samenhangend met de Rijksweg A27 (geluid en fijnstof) maar ook wat betreft vermindering van CO₂-opslag/zuurstofproductie
4. Beleid en regelgeving
5. Organisatie Goois Natuurreservaat

Hieronder wordt per hoofdonderwerp een korte schets gegeven van de binnengekomen reacties. Daarna wordt onder beantwoording een nadere toelichting van GNR gegeven op het onderwerp.

De binnengekomen reacties zullen bij het vervoltraject van Natuurverbinding Hoorneboeg worden betrokken.

1. COMMUNICATIE EN BETREKKEN VAN DE OMGEVING

Reacties:

Omwonenden, met name inwoners van Hollandse Rading, voelen zich overvallen door het plan en hadden graag eerder geïnformeerd willen worden over de planontwikkeling en hadden hier ook graag inbreng in willen hebben. Er is verbazing over het feit dat er geen formele inspraakmogelijkheid is voor plannen van het GNR.

Beantwoording:

GNR heeft zich ingespannen om de plannen vroegtijdig uit te leggen. Tegelijkertijd was er onvoldoende besef bij GNR welke kwesties de gemoederen bezig houden zuidelijk van Hilversum. Dit kwam tijdens de informatieronden naar boven.

Er is naar het gevoel van de omwonenden sprake van stapeling van projecten in de regio, waarbij onvoldoende is gekeken naar effecten op de leefomgeving. Kwesties die overigens niet allemaal direct met GNR en met haar project te maken hebben. Vanuit dit gegeven wordt de grote behoefte bij omwonenden en gebruikers van het gebied om invloed uit te oefenen op het plan, goed begrepen. Het GNR vindt het belangrijk dat er draagvlak en begrip is voor de plannen die zij uitvoert. Daarom heeft het bestuur van GNR ook besloten een werkwijze te ontwikkelen voor het betrekken van de omwonenden bij grote projecten. Op deze manier wordt tegemoet gekomen aan de behoefte vanuit de omgeving om meer betrokken te zijn bij projecten van het Goois Natuurreservaat.

Voor het project Natuurverbinding Hoorneboeg betekent dit dat er de komende tijd een aanpak wordt ontwikkeld voor het betrekken van de omwonenden en belanghebbenden bij de nadere vormgeving van het plan. Zodra duidelijk is hoe deze aanpak eruit gaat zien en wat het tijdpad wordt, zullen omwonenden en andere betrokkenen hiervan op de hoogte worden gesteld.

2. NATUUR EN LANDSCHAP

Dit onderdeel gaat vooral over de inhoudelijke kanten van het plan en is als volgt gerubriceerd.

- Nut, noodzaak en de effectiviteit van natuurverbindingen en ecoducten
- Onderbouwing project Natuurverbinding Hoorneboeg
- Het kappen van bomen
- Heide en heidebeheer
- Uitvoering van het project
- De beleving van het landschap

Nut, noodzaak en de effectiviteit van natuurverbindingen en ecoducten

Reacties:

Het nut en de noodzaak van ecoducten wordt in verschillende reacties betwijfeld. Er zijn vragen en er is twijfel uitgesproken over de noodzaak om in aanvulling op de 3 gerealiseerde ecoducten (over de Utrechtseweg, spoorlijn Hilversum – Utrecht en de Rijksweg A27) een heideverbinding te maken. Een ander punt van kritiek is dat het GNR geen onderzoeksresultaten over ecoducten beschikbaar stelt. Er is ook een aantal reacties ontvangen die het aanleggen van ecoducten ondersteunen.

Beantwoording

Waarom worden er ecoducten gerealiseerd? De Nederlandse natuur is in de vorige eeuw ernstig versnipperd geraakt door o.a. bebouwing en door de aanleg van wegen en spoorlijnen. Versnippering van natuurgebieden is een van de belangrijkste factoren die heeft geleid tot een afname van het aantal soorten planten en dieren dat in Nederland leeft (de biodiversiteit). De rijks- en de provinciale overheid werken samen met organisaties zoals Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, de provinciale landschappen en het GNR, aan het behoud van de biodiversiteit in Nederland door realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het NNN heette tot voor kort de Ecologische Hoofdstructuur. Ecoducten zijn onderdeel van het NNN. Momenteel telt Nederland ongeveer 30 ecoducten en zijn er 20 in voorbereiding. GNR werkt hieraan mee omdat ook de natuurgebieden in het Gooi ernstig versnipperd zijn.

Werken ecoducten? Uit onderzoek, van onder andere Alterra (Universiteit Wageningen) blijkt dat ecoducten of natuurbruggen goed en intensief gebruikt worden door dieren. De Natuurbrug Zanderij Crailoo in Hilversum is daar een goed voorbeeld van. Voor de Natuurbrug Zwaluwenberg loopt een langjarig onderzoek (van 2013 t/m 2020) naar het functioneren van de brug. Dit onderzoek wordt in opdracht van de provincie Noord-Holland met medewerking van Rijkswaterstaat, ProRail en GNR uitgevoerd. De Natuurbrug Hoorneboeg (over de Utrechtseweg) zal ook in dit onderzoek worden meegenomen.

Zijn er onderzoeken beschikbaar? De publicaties: *Het gebruik van Natuurbrug Zanderij Crailoo door mens en dier (2009)* en *Recreatief medegebruik van ecoducten: Effecten op het functioneren als passage (2010)* zijn te downloaden op de website van Alterra:

<http://www.wageningenur.nl/nl/Dossiers/dossier/Ecoducten.htm>

De ecoducten zijn klaar, waarom is dat niet genoeg? Met alleen de ecoducten zijn de heidegebieden Hilversums Wasmere en Hoorneboegse heide nog steeds van elkaar gescheiden. Planten- en diersoorten van heidelandschappen kunnen zich nog niet verspreiden omdat er nog onvoldoende uitwisselmogelijkheden zijn.

Door het plan Natuurverbinding Hoorneboeg krijgen de planten en dieren van de heide een goede mogelijkheid om de bossen tussen de Hoorneboegse heide en het Hilversums Wasmeer te passeren. Het betekent ook een uitbreiding van het leefgebied voor deze heidesoorten, waardoor zij in deze omgeving meer overlevingskansen hebben. Voor de planten en dieren die van bos afhankelijk zijn, blijven grote aaneengesloten bossen behouden. De heideverbinding zal geen barrière vormen voor bossoorten omdat de verbinding niet erg breed en dus voor bossoorten passeerbaar is en er binnen de heideverbinding veel bomen blijven staan.

Onderbouwing project Natuurverbinding Hoorneboeg

Reacties:

In een aantal reacties wordt gevraagd om toelichting en/of nadere onderbouwing van de keuzes die ten grondslag liggen aan het plan Natuurverbinding Hoorneboeg.

Beantwoording:

Het plan voor de Natuurverbinding Hoorneboeg is in een aantal stappen ontwikkeld tot een totaalplan. Hierbij is gebruik gemaakt van de inbreng van diverse deskundigen. Een stelsel van stapstenen en corridors tussen Hoorneboegse heide, de natuurbruggen en het Hilversums Wasmeer vormden het vertrekpunt. Stapstenen zijn stukjes heide tussen de bossen. Corridors zijn stroken heide tussen de stapstenen. Het is belangrijk deze stapstenen en corridors zo te ontwerpen en te plaatsen dat de verbindingzone effectief is. Effectief betekent hier dat er daadwerkelijk een heidelandschap komt met de daarbij behorende dieren en dat deze goed te onderhouden en te beheren is. Hiervoor is een minimale grootte van de verbindingzone noodzakelijk. Deze is gebaseerd op het Handboek Robuuste Verbindingen en de ontwerptool TOVER van het onderzoeksinstituut Alterra/Wageningen Universiteit. Op basis hiervan is in een landschapsontwerp uitgewerkt. Er is daarbij rekening gehouden met de aanwezige waarden van de bestaande bossen en leefgebieden. Maar ook met cultuurhistorisch en landschappelijk waardevolle elementen zoals lanen, houtwallen en individuele bomen. Deze zijn geïnventariseerd en ingepast in het landschapsontwerp. Daarnaast is in het plan rekening gehouden met bestaande natuurwaarden zoals roofvogelnesten, reptielen, bijzondere planten, dassenburchten en mierennesten. Dit alles heeft geresulteerd in een integraal landschapsontwerp, waarbij er binnen een plangebied van circa 85 hectare, bos wordt omgevormd tot heidelandschap met solitaire bomen, bosjes en gevarieerde bosranden.

Het kappen van bomen

Reacties:

Er zijn veel reacties binnengekomen die gaan over het kappen van bomen. Een deel ervan geeft aan principieel tegen het kappen van bomen te zijn en stelt de vraag of een natuurbeheerder wel bomen mag kappen. Een deel vindt de oppervlakte te kappen bos te groot en een deel vindt dat de bosvorming te snel gaat. Een aantal reacties gaat in op het type bos dat wordt gekapt. Er zijn ook reacties binnengekomen die het kappen van de bomen ondersteunen.

Beantwoording:

Hoe kijkt GNR aan tegen kappen van bomen? Er zijn soms goede redenen om bomen te kappen. Dat gebeurt echter altijd selectief en weloverwogen vanuit het inzicht dat:

- a. de Gooise natuurgebieden zijn ontstaan door menselijke invloed zoals bijvoorbeeld het aanplanten en kappen van bomen
- b. als we als natuurbeheerders niets doen, uiteindelijk ook het open landschap zoals het heidelandschap, dichtgroeit tot bos.

De hoofdkeuzen van het beheer zijn vastgelegd in een beheervisie en beheerplan 2010-2019 dat door ons bestuur vastgesteld.

Het beheer van de bossen binnen het Goois Natuurreservaat richt zich op het natuurlijker maken van de aangeplante (productie)bossen. Deze zijn maximaal 65 jaar oud. De voor productie aangeplante boomsoorten zijn lariks, douglas, diverse dennensoorten en Amerikaanse eik. Deze maken op den duur plaats voor boom- en struiksoorten die hier van nature thuishoren zoals beuk, zomereik, berk, lijsterbes, vuilboom etc. Dat gebeurt door selectieve kap waarbij het vrijkomende hout wordt verkocht. De ontstane open plekken worden op een natuurlijke manier weer bos door kieming van de genoemde boom- en struiksoorten. Soms wordt er ook aangeplant.

Wat wordt er gekapt? De omvorming van bos naar heidelandschap in het project Natuurverbinding Hoorneboeg betekent dat er binnen een plangebied van 85 ha bos wordt gekapt. Dat is ongeveer 4% van het totale bosareaal van GNR. Oude en beeldbepalende bomen binnen het gebied worden gespaard. De hoeveelheid te behouden bomen is afhankelijk van de situatie ter plaatse. De verbindingszone is zodanig ontworpen dat kap vooral betrekking heeft op aangeplante monotone en soortenarme naaldbossen. Natuurrijke en gevarieerde bossen worden gespaard.

Heide en heidebeheer

Reacties:

Er wordt in verschillende reacties aangegeven dat er twijfels zijn over het nut van uitbreiding van heide. Een aantal reacties beschouwt die uitbreiding als ongewenst. Als argumenten worden o.a. genoemd dat er al meer dan genoeg heide is, heide weinig natuurwaarde heeft, het slecht is voor bosdieren en onnatuurlijk is. Enkele reacties gaan over verwijzingen naar de geschiedenis. Hierin wordt aangegeven dat het geen goed idee is om een landschap van 100 jaar geleden te herstellen. Er zijn ook reacties en verzoeken tot het realiseren van een kleinere heideverbinding. Diverse opmerkingen gaan over het beheer van heide. Een terugkerende vraag is of er wel heide ontstaat nadat er bos is gekapt. Er wordt o.a. verwezen naar boskap bij Vliegveld Hilversum.

Beantwoording:

Waarom heide? Heidelandschappen zijn van belang voor plant- en diersoorten die alleen in dit type landschap leven. Doordat in de afgelopen eeuw ongeveer 90% van de heide in Nederland is verdwenen, gaat het niet goed met deze soorten. Het in standhouden van het heidelandschap in Nederland draagt bij aan het behoud van heidesoorten.

Een historisch landschap herstellen? Er wordt door het GNR in haar communicatie verwezen naar historische kaarten en bepaalde fases in de historie. Dat is niet gedaan om aan te geven hoe het landschap er in de toekomst precies uit moet zien, maar om aan te geven dat het landschap veranderlijk is en dat nagenoeg alle gronden in het Gooi een geschiedenis kennen van honderden jaren heide.

Binnen de heideverbinding bevinden zich historische belangrijke lanen en oude bomen uit de periode van vóór de bosaanleg. Deze bomen zijn in de verdrukking gekomen en krijgen bij uitvoering van het

plan weer licht en ruimte. Hoewel dit geen primair doel is van de heideverbinding, is het behouden en zichtbaar maken van deze bomen wel onderdeel van het plan.

Komt er wel heide als het bos gekapt is? De historie van het gebied brengt met zich mee dat de bodem rijk voorzien is van zaden van heideplantensoorten en dat de verwachting gerechtvaardigd is dat het heidelandschap terugkomt op de plekken waar bos wordt gekapt. Er zijn diverse goede voorbeelden in het Gooi waarbij bos succesvol is omgevormd naar heide. Hiervoor is wel enig geduld nodig. Het duurt enkele jaren voordat de heidebegroeiing en het dierenleven zich ontwikkelen. Plaatselijk zal de ontwikkeling van heide worden geholpen door het uitstrooien van heidemaaisel (waarin zaden zitten). Al in de eerste fase van begroeiing zullen bomen en struiksoorten op de kale bodem gaan kiemen. Dit brengt een beheer van consequent verwijderen van deze opkomende bomen en struiken met zich mee, totdat de vegetatie zich goed heeft ontwikkeld. Ook daarna is beheer nodig om te voorkomen dat de heide dichtgroeit en weer verandert in bos.

De kale bodem na boskap bij Vliegveld Hilversum is pas uitgevoerd en illustreert dat ontwikkeling van heide tijd vraagt. Tegelijkertijd is daar ook iets anders aan de hand. Er is namelijk meer gekapt dan strikt noodzakelijk is voor heideontwikkeling. Dat hangt samen met verwijderen van bomen ten behoeve van de vliegveiligheid. Dat is vooral aan de orde direct langs de Noodweg. Om de Noodweg zo snel mogelijk weer aan het zicht te onttrekken zijn struiken geplant die niet hoog worden.

Uitvoering

Reacties:

Veel reacties gaan over de schaal en het tempo van uitvoering van de bosvorming. Ook de volgorde van uitvoering van de deelgebieden is aan de orde gekomen.

Ook zijn er opmerkingen over tijdelijke afsluiting van gebieden en overlast tijdens werkzaamheden.

Beantwoording:

De schaal wordt grotendeels bepaald door de minimale grootte om de natuurverbinding effectief te laten zijn. Zie de beantwoording bij het onderwerp Natuur en landschap.

Er is voor gekozen om dit omvangrijke project te faseren en in 3 jaar uit te voeren. De looptijd van 3 jaar is tot op zekere hoogte arbitrair. Hierbij is overwogen dat het project uit een oogpunt van impact op de natuur en de recreatie niet te lang moeten duren maar ook niet in één keer kan worden uitgevoerd.

Overigens is het niet zo dat er het gehele jaar gewerkt wordt. Tijdens het broedseizoen vinden er geen werkzaamheden plaats; wel tussen september en half maart.

Tijdens de uitvoeringsfase van het project zal er overlast optreden doordat met machines bomen worden gekapt en hout en plagsel worden afgevoerd. De overlast zal o.a. bestaan uit geluidsoverlast en tijdelijke afsluiting van bosvakken en sommige paden. Dat kan hinder en tijdelijke en plaatselijke beperkingen opleveren voor wandelaars, ruiters en fietsers. Naar ons inzicht kan dit goed worden opgevangen door het bieden van omleidingsroutes. Er is bijvoorbeeld door de ruiters de behoefte geuit om hierover tijdens de uitvoering contact te onderhouden om het gebied zo goed mogelijk toegankelijk te houden.

Met Rijkswaterstaat vindt overleg plaats over een aan- en afvoerroute via de rijksweg. Het nadrukkelijk streven is het dorp Hollandsche Rading niet te belasten met overlast als gevolg van werkverkeer.

De volgorde van uitvoering van de deelgebieden komt voort uit spreiding van de hinder en overlast.

De schaal, het tempo, de volgorde van uitvoering, aan- en afvoerroutes alsmede de betrokkenheid van gebruikers tijdens de uitvoering van werkzaamheden zullen onderwerp van gesprek kunnen zijn in het vervolgtraject.

De beleving van het landschap

Reacties:

De beleving van het landschap in het plangebied wordt in verschillende reacties benoemd. De waarde van bos wordt in de meeste reacties benadrukt, maar er zijn ook reacties waarin waardering wordt uitgesproken over het aanbrengen van meer variatie. De kern van de bezwaren is dat de impact van de ingreep (te) groot is.

Beantwoording:

De impact van de realisatie van de Natuurverbinding Hoorneboeg op de beleving van bezoekers is persoonlijk. Er zijn mensen die vooral de bossen waarderen. Er zijn ook mensen die de afwisseling die ontstaat bij uitvoering van het plan op prijs stellen. Naast heide is er in het heidelandschap namelijk ook ruimte voor stuifzandplekjes, poelen, half open bos, boomgroepen en bosranden.

Om de natuurverbinding te realiseren is het nodig dat stukken bos verdwijnen, maar daar staat gelukkig tegenover dat er rondom het plangebied nog steeds heel veel bos over blijft.

Na afronding van de werkzaamheden heeft de natuur tijd nodig om zich te ontwikkelen. In de eerste drie jaar is er een fase waarin de te kappen delen van het plangebied zich ontwikkelen van kaal, naar een begroeiing met plaatselijk grassoorten en heide. Al snel zal struikheide toenemen en zullen steeds meer andere planten- en diersoorten van het heidelandschap zich vestigen. De algemene ervaring, en ook de onze, leert dat naar mate de begroeiing zich ontwikkelt de waardering voor het landschap groter wordt.

3. MILIEUEFFECTEN

Er zijn veel reacties ontvangen over milieuaspecten. Sommige hangen samen met effecten van de (verbreding van de) rijksweg A27. GNR bezit op genoemde punten geen expertise. Om die reden hebben wij afgelopen weken contact gehad met deskundigen van verschillende organisaties. De beantwoording is gebaseerd op deze contacten. Het gaat om de volgende milieuaspecten.

CO₂-toename

Reacties:

In de reacties wordt aangegeven dat er door de kap van bomen CO₂ vrijkomt en er minder CO₂ kan worden opgenomen en vastgelegd, omdat bomen verdwijnen die niet (elders) worden herplant. Dit effect komt volgens de reacties bovenop de verwachte toename van CO₂ in de atmosfeer als gevolg van toenemend verkeer (ter plaatse) door verbreding van de A27.

Gesteld wordt dat het GNR geen bijdrage zou moeten noch mogen leveren aan toename van de hoeveelheid CO₂ in de atmosfeer en aan de opwarming van de aarde die daar het gevolg van is. De bossen die het GNR beheert zijn volgens de reacties nodig en hebben de functie om de uitstoot van CO₂ door het wegverkeer (in de omgeving) te compenseren.

Beantwoording:

Vermindering van de CO₂-uitstoot gebeurt in Nederland via een landelijke aanpak op basis van internationale afspraken. Nederland heeft met andere landen afspraken gemaakt om de uitstoot (emissie) van broeikasgassen zoals CO₂, te verminderen. Bijvoorbeeld via emissiehandel en via andere maatregelen. Ook maakt de Rijksoverheid afspraken met sectoren die veel gassen uitstoten. De bossen van GNR spelen hierin geen rol en hebben niet tot doel om de uitstoot van het wegverkeer in de omgeving te compenseren.

De verminderde opnamecapaciteit van CO₂ van het gebied door omvorming van bos naar heide is zeer kleinschalig en zal geen merkbare effecten op het klimaat of op de luchtkwaliteit in de omgeving, in Nederland of wereldwijd hebben.

Minder afvang van fijnstof

Reacties:

In verschillende reacties wordt gesteld dat de bomen nu fijnstof opvangen van o.a. het verkeer dat over de A27 rijdt, omdat zij vuil uit de lucht filteren. Als er veel bomen verdwijnen wordt er volgens de reacties minder fijnstof afgevangen en blijft dit 'hangen in de lucht'. Omwonenden ondervinden hier hinder van. Het GNR wordt verweten dat zij door de bomenkap een directe bijdrage levert aan verdere vervuiling van de leefomgeving van de mensen, planten en dieren in het gebied.

Beantwoording:

Er zijn wettelijke grenswaarden voor fijnstof vastgesteld die niet overschreden mogen worden. De hoeveelheid fijnstof in de lucht wordt bepaald door de achtergrondconcentratie plus de bijdrage van de rijksweg A27. In de achtergrondconcentratie is de uitstoot door de andere lokale bronnen opgenomen. Lokale bronnen zijn naast de A27 onder meer ook lokale wegen, landbouw, openhaarden, etc. Zowel de Rijksoverheid als lokale overheden treffen maatregelen om te zorgen dat de hoeveelheid fijnstof onder de grenswaarden blijft.

Recent is ten behoeve van de verbreding van de A27 door Rijkswaterstaat onderzocht wat het effect op de luchtkwaliteit is. Uit dat onderzoek komt naar voren dat de luchtkwaliteit ook na de verbreding zal voldoen aan de normen. Het project Natuurverbinding Hoorneboeg verandert dit niet.

Minder zuurstof

Reacties:

In diverse reacties wordt benoemd dat de bomen fungeren als zuurstofproducenten. Gevreesd wordt dat er door de bomen te kappen, minder zuurstof wordt geproduceerd en het leefklimaat voor de aanwezige mensen, flora en fauna negatief wordt aangetast.

Beantwoording:

Met de realisatie van het project zal er geen waarneembare verandering van de zuurstofconcentratie

in de lucht optreden. Het leefklimaat voor de aanwezige mensen, flora en fauna wordt dus ook niet aangetast.

Toename geluidsoverlast door spoor en snelweg

Reacties:

Gesteld wordt dat de bomen een natuurlijk geluidsscherm vormen. Door de bomen te kappen zal dit geluidsscherm verdwijnen en zal – zo wordt gevreesd - het verkeerslawaaï in de omgeving toenemen en het leefklimaat van mensen en dieren worden aangetast.

Er wordt aangegeven dat het bos zorgt voor de volgende ‘geluidsoverlast-beperkende effecten’:

- a) afscherming (geluid wordt niet doorgelaten),
- b) demping (absorptie van de geluidsgolven door de zachte bomenstructuur),
- c) verandering van ‘sound speed profile’ (geluid wordt over de bomen heen verspreid)
- d) verstrooiing van het geluid.

Beantwoording:

In meerdere publicaties is de invloed van bomen op geluidsoverdracht beschreven. Een eenduidig beeld komt daaruit niet naar voren. Wel wordt ondersteund dat een bos van een bepaalde omvang in voorkomende situaties in meer of mindere mate een effect kan hebben op geluid. Vanuit het uitgangspunt dat een gesloten bos van minimaal 100 m dik een hoorbaar effect kan hebben, is door een geluidskundige bezien of dat bij realisatie van Natuurverbinding Hoorneboeg ook het geval kan zijn.

De conclusie is dat er geen relevant akoestisch verband is tussen het verkeer op de A27, de kaplocaties van het project Natuurverbinding Hoorneboeg en de geluidssituatie in het dorp Hollandsche Rading en in Hilversum. Dit zal niet anders zijn als de verbreding van de A27 is gerealiseerd. Het ontbreken van enig verband komt door de onderlinge positie van de gebieden ten opzichte van elkaar en de (grote) afstanden. De wijze waarop geluid zich verplaatst en verspreidt heeft tot gevolg dat de bomen in het voorgenomen kagebied geen geluidwerend effect hebben tussen A27 als geluidbron en de geluidgevoelige bestemmingen zoals woningen in Hollandsche Rading en Hilversum-Zuid. Dat geldt zowel voor de genoemde afscherming, demping, verspreiding en verstrooiing van het geluid.

Ontbossing

Reacties:

In een aantal reacties wordt aangegeven dat ontbossing een probleem is dat op wereldschaal speelt. Aangegeven wordt dat er in de afgelopen decennia meer bos in de wereld en ook in Nederland is verdwenen dan dat er is bijgekomen of aangeplant. Van GNR wordt verwacht dat zij de bossen in het natuurreservaat behoudt en beschermt en niet doet verdwijnen.

Beantwoording:

In Nederland is er de afgelopen decennia bos bij gekomen in plaats van verdwenen (Website Compendium voor de leefomgeving; <http://www.clo.nl/indicatoren/nl1159-areaal-bos-in-de-provincies?ond=20879>). Het GNR beheert de gebieden die aan haar zijn toevertrouwd zo goed

mogelijk en kijkt daarbij naar de volle breedte van het gebied en naar de lange termijn. Adequaet en duurzaam natuurbeheer maakt het soms nodig om actief in te grijpen in gebieden. Boskap kan daar onderdeel van zijn.

4. BELEID EN REGELGEVING

Bestuurlijke besluitvorming

Reacties:

Diverse reacties gaan over de onbekendheid van omwonenden met het plan. Dat geldt in bijzonder voor de reacties afkomstig uit Hollandsche Rading (gemeente De Bilt) in de provincie Utrecht.

Beantwoording:

Omdat de plannen zich afspelen in de provincie Noord-Holland, vindt besluitvorming, subsidiëring en vergunningverlening via het Noord-Hollandse openbaar bestuur plaats. De reacties hebben duidelijk gemaakt dat hierop vanuit het Utrechtse minder zicht is en dat inwoners van de gemeente De Bilt/Hollandsche Rading hier minder goed van op de hoogte zijn. In het vervolgtraject van het project wordt aan omwonenden van het project, waaronder ook de bewoners van De Bilt/Hollandsche Rading gelegenheid geboden tot het leveren van inbreng.

Overzicht van vereiste vergunningen en meldingen

Reactie:

Gevraag wordt inzicht te geven in de benodigde vergunningen.

Beantwoording:

Bevoegd gezag	indiening	Wet- en regelgeving	Type	betreft:
Gemeente Hilversum	Omgevingsloket	Omgevingswet	Vergunning	Alleen voor het graven van poelen
Ministerie van Economische Zaken	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)	Boswet	Melding	Kapmelding bos
Ministerie van Economische Zaken	RVO	Boswet	Ontheffing	Ontheffing van de heraanlicht
Ministerie van Economische Zaken	RVO	Flora en faunawet	Ontheffing	Diverse diersoorten ruimtelijke ingrepen.
Provincie Noord-Holland	Provincie Noord-Holland	Natuurbeschermingswet	Vergunning	werkzaamheden in een Beschermd Natuurmonument
Provincie Noord-Holland	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG)	Provinciale Milieu Verordening - Aardkundig Monument	Melding	Plaggen in deelgebied Natuurbrug Zwaluwenberg - westzijde
Provincie Noord-Holland	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG)	Ontgrondingswet en Ontgrondingsverordening Noord-Holland 2010	Vergunning	Verwijderen strooisel en plaggen topklaar, afgraven 3 bestaande poelen en aanleg 4 nieuwe poelen.

Boswet

Reacties:

In de reacties zijn opmerkingen gemaakt over de regels rondom het kappen van bos en het ontbreken van de verplichting om aan te planten (herplant).

Beantwoording:

Hierbij wordt een substantieel verschil bloot gelegd tussen enerzijds kappen in stedelijk gebied waar de kapverordening geldt en anderzijds het kappen in het buitengebied waar de Boswet geldt. Uit de reacties maken we op dat het bovengenoemd verschil voor burgers die in hun woonomgeving met strenge regels te maken hebben, moeilijk is te begrijpen, laat staan te accepteren.

In stedelijk gebied is de gemeente kapverordening werkzaam die vaak onderdeel is van Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Die kent een kapvergunningplicht vanaf een bepaalde dikte van een boom. Het bevoegd gezag is de gemeente. Het speelt zich af binnen de zgn. Bebouwde kom Boswet. Per gemeente bestaat hiervan een kaart.

In de bosgebieden buiten het stedelijk gebied is de Boswet maatgevend. Bij boskap volstaat een kapmelding van de relevante oppervlakte en boomsoorten. Het bevoegd gezag op dit moment is de rijksoverheid die hierover advies inwint bij de provincie. Bij invoering van de Wet Natuurbescherming per 1 januari 2017 is de provincie het bevoegd gezag.

Ook rondom de herplant(plicht) zijn er verschillen. Bij het verstrekken van een kapvergunning binnen de bebouwde kom kan een gemeente herplant als voorwaarde stellen.

De Boswet gaat eenvoudigweg uit van een verplichting tot herplanten. Er kan een verzoek om ontheffing of compensatie worden gedaan. De omvorming van bos naar heidelandschap is een criterium om ontheffing te krijgen.

Ontbreken MER

Reacties:

Er wordt het Goois Natuurreservaat verweten dat zij geen Milieu Effecten Rapportage (MER) heeft opgesteld, dat zij geen onderzoek heeft laten doen naar milieueffecten en daarover niet met Rijkswaterstaat (RWS) heeft afgestemd. Deze kritiek wordt in verband gebracht met actuele overlast en hinder van de rijksweg A27, die in de komende jaren verbreed zal worden. Het gaat om geluid, fijnstof, zuurstof (O2) en uitstoot en verminderde vastlegging van kooldioxide (CO2).

Beantwoording:

Vanuit het gezichtspunt van GNR is er geen reden geweest om milieuonderzoeken uit te voeren, omdat GNR niet de veroorzaker is van genoemde hinder en overlast noch hiervoor de verantwoordelijkheid draagt.

De regelgeving op dit punt leert dat van GNR niet verwacht hoeft te worden dat zij een MER opstelt. Het project Natuurverbinding Hoorneboeg valt niet binnen de criteria die de wet daarvoor stelt. Er is namelijk geen functieverandering ('natuur blijft natuur'), er is geen overheidsbesluit aan de orde die die functieverandering in gang moet zetten en het project is te klein.

Contact met RWS

Reacties:

In sommige reacties wordt GNR verweten dat zij vooraf geen contact heeft gehad met Rijkswaterstaat over de effecten van realisatie van het project Natuurverbinding Hoorneboeg op de berekeningen van milieueffecten van de rijksweg op de omgeving.

Beantwoording:

Het overleg hierover is gaande. Rijkswaterstaat is op de hoogte van de plannen voor de Natuurverbinding Hoorneboeg en heeft in dit kader het ecoduct Zwaluwenberg aangelegd over de A27, als onderdeel van de NNN. Er zijn op dit moment echter geen aanwijzingen dat de realisatie van de Natuurverbinding Hoorneboeg (de berekeningen van) de milieueffecten van de verbreding van de A27 op welke manier dan ook beïnvloeden.

Provinciaal beleid en besluitvorming hierover

Reacties:

Er worden vragen gesteld over het ontstaan van het project Natuurverbinding Hoorneboeg: Op welk beleid is het gebaseerd, wie is daarvoor verantwoordelijk en waar en op welke wijze is het beleid vastgesteld?

Beantwoording:

Het project maakt onderdeel uit van het natuurbeleid waarvoor de provincies verantwoordelijk zijn.

Een belangrijke opgave binnen dit natuurbeleid is de realisatie van het Natuur Netwerk Nederland (NNN), waarvan een deel ook door de provincie Noord-Holland wordt gerealiseerd. Het NNN is vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie, de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2015 en de (jaarlijkse) Natuurbeheerplannen van de Provincie Noord-Holland. Het project Natuurverbinding Hoorneboeg vloeit voort uit de ambities vanuit de Agenda Groen en de in de afgelopen jaren vastgestelde Natuurbeheerplannen van de provincie. Het project wordt mede gefinancierd vanuit het provinciale Meerjarenprogramma Groen.

5. OVER STICHTING GOOISCH NATUURRESERVAAT

Reacties:

In diverse reacties wordt aangegeven dat men van GNR verwacht dat zij de natuur beschermt en niet vernietigt. En dat het project zodanig 'grootschalig' is dat het op gespannen voet staat met de statuten en doelstellingen van GNR. Er zijn begrippen en stellingen gebruikt die de opgeroepen emoties en persoonlijke inzichten illustreren zoals

- Bomenmoord, natuurramp, vernietiging, ecocide, aanslag op de natuur
- leefbaarheid voor mensen is beter af met bos
- waar moeten de bosdieren nu heen,
- liever bos dan heide
- bos is 'hard nodig'
- bos is mooier dan heide

- er is genoeg heide
- de mens moet stoppen de natuur naar de hand te zetten, natuur ontwikkelt zichzelf
- kaalkap leidt tot verwoesting en lelijkheid

Sommigen vinden het een 'goed plan' of 'op zich een goed plan maar iets minder grootschalig mag wel' of zijn niet onder de indruk van de tot nu toe gehoorde bezwaren.

Beantwoording:

De primaire doelstelling van GNR zoals is geformuleerd in 1932, luidt: '...de instandhouding van het natuurschoon in het Gooi door verkrijging van aldaar gelegen terreinen ten einde deze ten eeuwigen dage ongeschonden als natuurreservaat te behouden...' De hedendaagse vertaling daarvan betekent bescherming door aankoop en beheer. GNR beijvert zich dan ook al bijna 85 jaar om de natuur in het Gooi veilig te stellen en te beheren.

De statutaire doelstelling is uiteraard van toepassing op het geheel van het Goois Natuurreservaat. De doelstelling wordt naar beheer- en inrichtingsmaatregelen vertaald in een beheervisie, een beheerplan, projectplannen en feitelijke beheer- en inrichtingsmaatregelen. Dat is een in Nederland en ook daarbuiten, gangbare werkwijze. In dit licht bezien is de beoogde omvorming van bos naar een heidelandschap een natuur-inrichtingsmaatregel die geheel binnen de doelstelling van GNR valt. Het is niet te vergelijken met ingrepen omwille van een andere functie zoals wegaanleg of woningbouw. Natuurgebied blijft natuurgebied alleen met een ander landschap en andere soorten flora en fauna. Uiteraard dient een zorgvuldige afweging te worden gemaakt van voor- en nadelen en dient een zorgvuldige inpassing te worden uitgewerkt om wezenlijke kenmerken en aanwezige essentiële waarden te sparen.

Financiële kanten

Reacties:

Er wordt gesteld dat het niet goed gaat met de financiën van GNR (jaarlijks tekorten), dat de beheerkosten niet zijn gedekt (heidebeheer is duurder dan bosbeheer) en dat GNR dit project dus niet kan dragen. Ook wordt de bijdrage van de Nationale Postcode Loterij genoemd.

Beantwoording:

Het GNR heeft jaarlijks een sluitende jaarrekening (zie onze website). Het geschetste beeld van jaarlijkse tekorten is niet correct.

Heidebeheer kost jaarlijks meer dan bosbeheer. Echter, de beheerkosten zijn in de exploitatie volledig geborgd onder meer door een structurele subsidiebijdrage van de provincie voor het natuur- en landschapsbeheer. Ook de projectkosten zijn geheel gedekt door bijdragen o.a. van de provincie en de Steunstichting van het GNR. De opbrengst van verkoop van hout en biomassa wordt verrekend in het project. Er is in dit opzicht geen sprake van geld verdienen, zoals wel wordt gesuggereerd. Wel dragen de opbrengsten bij aan dekking van de kosten van het project.

De bijdrage van de Nationale Postcode Loterij (NPL) wordt ontvangen door de daarvoor in het leven geroepen Stichting Steun Goois Natuurreservaat. GNR heeft een bijdrage gevraagd en ontvangen van de Stichting Steun Goois Natuurreservaat om het project te realiseren. De NPL draagt dus niet rechtstreeks bij aan het project.